

Cuvânt la Dumineca Ortodoxiei.

De: Dr. GRIGORIE GH. COMȘA, Episcopul Aradului.

Mântuirea sufletească nu este cu ușurință de îndeplinit. Un cântec se îngână ușor, o plimbare de plăcere se face ușor, un pământ se ară cu înlesnire, dar ogorul sufletesc se ară cu greu. În ogorul lui Iisus nu ajunge să fii o firmă arătoasă, cum zice un preot al zilelor noastre, nu ajunge să ai o haină de împrumut ca să vii la bal și să faci pe alții să creadă că tu ești bogat, ci în ogorul lui Iisus atunci ești pe calea mântuirii când ești în adevăr un obstacol în calea răului din lume, care se lovește de tine ca valurile mării de stâncile milenare și puternice.

Asemenea stânci erau sfinții și binecredincioșii, cari au apărat credința și obiceiurile sfinte ale ortodoxei.

Mare este vrednicia lor că ei se lăudau cu lucruri prețioase. Fiecare om este mândru de ceva în lumea aceasta: unul da averea sa, altul de tăria sa, al treilea de înțelepciunea sau frumuseța sa. Creștinii adevărați nici odată nu se laudă cu aceste lucruri, căci ele sunt nestatornice. Creștinii adevărați se laudă cu credința lor. Înaintașii noștri încă s'au lăudat cu credința, căci ea este un bun neperitor.

Strămoșii credinței noastre erau mândri că credeau ceea ce învățat Iisus și sfinții Apostoli. Strămoșii erau mândri că se pot jertfi pentru credință. Așa s'au jertfit ei timp de peste o sută de ani și pe timpul luptelor pentru icoane, în veacul al 8-lea și al 9-lea după Hristos.

Creștinii mai fanatici treceau la exces în cinstirea icoanelor. Profesorul Hertzberg dela universitatea din Halle spune că unii creștini, cei din Tesalonic, atribuiau sf-tului Dumitru biruința asupra avarilor. Dela sfinți și icoane așteptau deci unii tot darul cel bun, iar ei se în-

vătau la trândăvie. Mohametanii nu iubeau icoanele și ele erau o piedică în calea convertirii lor la creștinism.¹⁾

Leon III. Isaurul față de asemenea obiceiuri oprește doar închinarea icoanelor și lasă ca ele în biserici să fie ridicate mai sus spre a nu fi atinse de credincioși. Când o parte a armatei a trecut la cei cari cinsteau icoanele și și-au ales un alt împărat, acesta cu numele de Cosma, fu ucis, iar Leon al III-lea porni și mai înverșunat împotriva icoanelor, ordonând în anul 728 ca icoanele să fie scoase din biserici.

Dar Dumnezeu a dat bisericii popor cu-cernic și mai ales femeile cu prețul vieții apărau icoanele. Patriarhul Germanos a apărat icoanele și nu s'a supus ordinelor împăratului, care l-a dimis cu forța în anul 730. Colegiul celor 12 preoți învățați din Constantinopol luă apărarea icoanelor, călugării deasemenea, astfel că urmașul lui Leon III, împăratul Constantin al V-lea, dărâmă mănăstirile și ucide pe cei mai învățați teologi. Cine nu era partizanul împăratului trebuia să moară. Astfel fu ucis și arhiepiscopul din Gangra²⁾. Într'un sinod din Constantinopol, la 754, episcopii fură terorizați să decidă împotriva icoanelor.

În anul 766 măsurile împotriva icoanelor se înăspresc și când patriarhul Constantin se împotrivesc, acesta e decapitat. Împăratul Leon al IV-lea încă a persecutat icoanele. Sub împărăteasa Irina sinodul din 787 admite cultul icoanelor.

Dar dela anul 815 împăratul Leon V-lea

¹⁾ Geschichte der Byzantiner und des osmanischen Reiches. de Dr. G. F. Hertzberg Berlin 1883 p. 103.

²⁾ Hertzberg: op. cit. p. 110.

iar a interzis cultul icoanelor, chiar cu ajutorul unui sinod local. Vine apoi împăratul Mihail II-lea, care nu persecută icoanele, dar apoi urmează Teofil, un vrăjmaș al lor. Acesta, în urma multor războaie, slăbind, s'a retras, lăsând pe soția sa, împărăteasa Teodora, care în anul 842 a restatornicit cultul icoanelor. Intre timp împăratul a murit și soției sale pe patul morții i-a mărturisit că-i pare rău a fi fost vrăjmașul icoanelor. Episcopii adunându-se în sobor au declarat că uită greșelile lui împotriva icoanelor și se roagă lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor lui. În 19 Febr. 842 icoanele fură duse cu mare pompă în biserica din Constantinopol și Dumineca aceasta s'a numit Dumineca ortodoxiei.

Frați Creștini

Cinci împărași au luptat contra icoanelor și mai bine de o sută de ani ele fură aruncate afară din biserică, dar apoi adevărul și ortodoxia au biruit. Au biruit pentru că luptătorii pentru icoane nu erau niște oameni bătrâni, cari nu mai aveau ce să aștepte dela lume, nici nu erau niște bolnavi, cari prin moarte să se izbăvească de chinuri. A biruit biserica pentru că a avut creștini plini de convingere, creștini cari au suferit să fie orbiți, decapitați, dar nutreau credința în Providență, în Purtarea de Grije a Domnului Dumnezeu, Carele a zis că nici porțile iadului nu vor birui Biserica Lui.

Cu această încredere în Providența divină să luptăm și noi pentru Biserica.

Și să știm că icoana Mântuitorului, luminată de o candelă aprinsă, lasă o impresie mai puternică asupra inimii omenești, decât toată înțelepciunea lumii. Precum pe timpul luptelor pentru icoane, aceste icoane îndemnau la evlavie pe creștinii adevărați, așa trebuie să ne îndemne și pe noi. Un Ștefan cel Mare purta la sân Icoana Maicii Domnului și era totdeauna gata să moară pentru Hristos! Pilda lui și a tuturor marilor creștini, a mucenicilor și sfinților să ne îmbărbăteze.

Cu Dumineca ortodoxiei se arată că cel ce luptă cu Hristos, biruește împreună cu El. Iisus Hristos, chiar și numai în stare de chip zugrăvit pe lemn, ne poate ajuta. Colonelul Costea, azi încă în viață, — povestește că pe când era căpitan și a intrat cu trupele române în Brașov în 1916. — la sfatul ordonanței sale, și-a cusut icoana D-lui în căptușala vestonului și ea l-a apărat. Soldatul lui încă purta o icoană și striga de bucurie că șeful său încă avea icoană. Acel colonel păstrează azi iconița aceea, alături de

o Cruce și de Biblie, — ca pe o comoară neperitoare¹⁾.

Fraților!

Comori neperitoare sufletești a păstrat pentru noi biserica ortodoxă, care deci este patria cea mai adevărată a credinței noastre. Această biserică încă este azi calomniată de mulți, ca și Mântuitorul odinioară. Pe Domnul încă L-au părăsit mulți, această Biserică încă este părăsită, ba în Rusia este chiar crucificată, — refugiați veniți de peste Nistru spun că creștinii ortodocși au fost loviți cu icoanele în cap de urmașii lui Iuda; sectarii dela noi își bat joc de icoane, iar alții nu-și cresc copiii decât în ură față de noi; alții sunt nepăsători și lasă apărarea bisericii numai în grija preoților; astăzi mulți amenință cu trecerea la uniți și pocăiți pentru cea mică supărare personală. Dar creștinii adevărați vin la biserică și jertfesc pentru ea, credincioșii adevărați țin la ea mai mult ca oricând și o apără. Cu bucurie văd că aici în Arad societatea femeilor ortodoxe, comitetul misionar și alte grupuri luptă pentru această biserică.

Veniți deci fraților cu toții la munca pentru biserică, fiind ea leagănul mântuirii. Gândiți-vă la un călător fără patrie, cum dorește el o țară! În chipul acesta înțelegem că biserica este patria bunurilor neperitoare pentru care trebuie să luptăm. Înțelegem însă și aceea că după biruințele de până acum ale Bisericii nu trebuie să încrucișem mâinile. Căci vrăjmașii Bisericii ca și ai României Mari sunt azi mai mulți ca înainte.

Un comandant de oștiri primi un sol dela front, care îi aduse vestea că trupele au biruit. Comandantul zise: Aceasta nu ajunge că ați biruit, ci luptați, ca să biruiți mai departe.

Așa vă zic tuturor astăzi: luptați mai departe prin bunătatea, iubirea și jertfa noastră pentru Biserica ortodoxă, pentru tron și țară, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Solidaritatea Preoțimei.

Forțele vii ale mântuirii s'ar părea că se găsesc la o răscruce. Pe chestia dotației clerului s'au ivit divergențe de păreri, cari au dat naștere la interpretări. Revista „*Legea Românească*” din Oradea Mare în numărul din 1 Febr. 1931 constată că unii dintre membrii Asociației Generale a Clerului au separat

¹⁾ Pr. I. Dăncilă: Cruce și Spadă. Sibiu 1930 p. 27.

interesele lor preoști de acelea ale Bisericii. In revista „Viitorul“ din București (1 Febr. 1931) părintele Gh. Comana constată că nu este conlucrare între clerul de mir din Transilvania și cel din Vechiul Regat. Asociația generală a clerului în revista „Graiul Vremii“ Nr. 2 din a. c. face anumite precizări în privința raportului său față de Asociația A. Șaguna a clerului din Ardeal iar părintele Dr. Gh. Ciuhandu în „Bis. și Școala“ din 22 Febr. a. c. lămurește lucrurile. Părintele Antal din Cluj propune fuzionarea asociațiilor.

Există și alte divergențe, pe chestia învățământului teologic etc. Atunci dar cu un optimism sănătos trebuie să conlucrăm spre a avea unitate de vederi în privința problemelor de politică bisericească. Părintele Comana spune că nu lipsa de dragoste este pricina stărilor de azi. — Ori, noi știm că dragostea toate le izbândește.

Cuvântul solidaritate este astăzi pe buzele tuturor. Toate organizațiile sociale dela cele mai mici până la stat, continente și chiar lumea întreagă (Societatea Națiunilor) își strâng forțele în legământe având la bază adevărul exprimat în proverbul nostru strămoșesc: „Unirea face puterea“.

Principiul solidarității pus la baza unei organizații sociale tinde deci la formarea unității ei, dând membrilor drepturi și impunând datorii în așa fel, încât totul și fiecare ia parte egală la îndatoriri și beneficii.

Noțiunea de unitate însă poate fi de două feluri: 1) o unitate în care fiecare parte, membru, își are și existența sa aparte, în afară de acea unitate, de ex. o carte poate aparține unei biblioteci, dar în mâna unui cititor rămâne aceeași; aceasta este unitatea ordinii și este impusă de o mână din afară; și 2) o unitate în care fiecare parte nu-și are existența decât în acea unitate: scoasă din unitate partea încetează de a mai exista, de ex. membrele corpului omenesc. Aceasta este unitatea per se sau ființelnică.

Solidarizarea oamenilor în societăți și a acestora în alte grupe este o unitate de ordine, impusă de necesități externe.

Unitatea ființelnică sau per se (prin sine însă) însă este o unitate mai înaltă. Preoșimea, preoția Bisericii lui Hristos, face parte din aceeași unitate ultimă, căci un preot atâta timp este preot al Bisericii lui Hristos, cât timp este serv devotat, membru, al serviciului sf. Altar. Dacă un preot ese din preoția Bisericii lui

Hristos încetează de a mai fi preot, și un preot ese din preoție când nu servește, nu-și îndeplinește funcțiunea în spiritul preoției.

Această unitate a preoției nu este impusă din afară ci reese din principiile fundamentale ale învățaturii creștine, a căror legătură strânsă o face dragostea creștină. Un singur Dzeu, o singură credință, un singur Mântuitor al tuturor aceeași împărtășire, un singur principiu al dragostei, un singur oficiu: preoția, dar mai presus de toate un singur serviciu, o singură lucrare a sf. Duh într'o singură Biserică.

Unitatea preoșimei nu se separă de unitatea cea mare a lumii, căci preoșimea este organul principal al lumii, aceea ce este inima în corpul omenesc, sufletul în ființa umană.

Preoșimea este în lume spre a duce lumea la scopul final: mântuirea Deaceea preoșimea nu se poate concepe în afară de lume. Ea trebuie să stea în fața tuturor problemelor lumii și în rezolvirea lor să rămâie în totdeauna și pretutindeni aceea ce este preoție a lui Hristos. Fiecare membru al ei, preot sau episcop, trebuie să nu uite ori unde s'ar afla și în orice timp că el este un mădular al acelei pietre unghiulare, preoția lui Hristos. În momentul când un preot sau episcop nu ține seama de darul său încetează de a mai face parte din preoție, se desolidarizează se desparte, se lapădă de Hristos.

Iată deci că a fi preot înseamnă a fi solidar, strâns unit în drepturi și datorii cu preoția, cu învățătura lui Hristos.

Ființa noastră, iubite frate, nu este decât în această unire care ne solidarizează în baza principiilor lăuntrice ale învățaturii Mântuitorului nostru într'o unitate fără de care mântuirea nu poate fi ajunsă. Nu lumea ne unește ci Iisus Hristos. Nu numai interesele profesionale cer să fim solidari, ci Mântuitorul ne aduce aminte că suntem ucenicii Lui.

Dumineca Ortodoxiei în Arad.

Dumineca întâi din postul Invierii Domnului, poartă numele de Dumineca ortodoxiei, ca o amintire a învingerii religiei creștine, asupra unor eresuri, cari profesau nîmicirea și scoaterea icoanelor sfinte din bisericile creștine. În România, unde aproape totalitatea locuitorilor sunt creștini de legea ortodoxă sau românească,

Dumineca ortodoxiei se prăznuiește cu multă evlavie și cu frumoase manifestații religioase. În anul acesta Dumineca ortodoxiei, care s'a ținut în ziua de 1 Martie 1931, s'a sărbătorit și în orașul Arad cu profundă pietate.

În biserica catedrală sf. Iiturghie a fost pontificată de însuși P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, asistat de consilierii eparhiali și preoțimea parohiei Arad. La sfânta slujbă a participat multă lume creștină și mulți oameni intelectuali. Am observat pe dl general Bălăcescu în fruntea unui grup de ofițeri, reprezentanții diferitelor autorități și corporațiuni. Societatea ortodoxă a femeilor române, filiala Arad, încă s'a prezentat în număr mare. Răspunsurile liturgice au fost cântate în mod măestrit de corul mixt din Arad, condus cu destoinicie de profesorul dela Seminar A. Lipovan.

La priceasnă P. S. Sa părintele Episcop a rostit o cuvântare edificatoare, în care ne-a făcut un tablou plastic despre importanța ce-o are pentru toți creștinii Dumineca ortodoxiei. Cu frumoase exemple din viața pe care o trăim aici pe pământ, apoi cu citate din sf. Scriptură și oamenii cei mai învățați, P. S. Sa ne-a făcut dovada că, religia ortodoxă, întrupată și profesată în adevărata concepțiune, ridică pe om spre culmile fericirii și mulțumirii sufletești. Oamenii și indivizii fără credință sunt ca și sărmanii călători cari rătăcesc fără nici o țință luminoasă, pe marea vieții, care este băutura de viață a tuturor îspitelor. Lipsiți de perspectivă tărâmului mântuitor, ne mulțumim cu satisfacerea unui trai rudimentar, în vreme ce sufletul se zbate în cătușele materialismului ca o pasere cu aripile înfrânte.

Deci avem datoria să ne întoarcem privirile spre văpaia de lumină și de căldură care este Isus Hristos, iar busola care ne îndreaptă spre Mântuitorul este Biserica ortodoxă. A arătat apoi P. S. Sa cu multă duioșie cum s'a manifestat — cu deosebire în cursul războiului pentru întregirea neamului — puterea religiei ortodoxe în sufletele soldaților noștri.

Un soldat care purta o iconiță ortodoxă la gât, a îndemnat și pe ofițerul său să poarte o asemenea icoană. Ofițerul care azi este colonel, mulțumita iconiței sfinte pe care a purtat-o la gât, în care s'au înfrânt mai multe gloanțe, poartă și azi sf. icoană ca pe cel mai sfânt talisman al său.

Dumineca după masă, societatea Oastea Domnului din Arad și satele din jur, a organizat serbări religioase bine reușite la Casa

Culturală din Arad. La aceste serbări au participat creștinii mulți, cari s'au îndepărtat de acolo mai buni și mai tari în credința ortodoxă.

Ortodoxism și Masonerie.

Universul Nr. 30 din 3 Februarie a. c. scrie: Am numit în folletonul din Dumineca trecută două izvoare care alimentează mentalitatea de azi ostilă bisericii: *sociologismul și economismul*, amândouă crescute logic din doctrina materialistă.

Un alt izvor al acestei mentalități ostile bisericii e *masoneria sau francmazoneria*, care, organizată în loji oculte, se arată din ce în ce mai activă și, deci, mai negativă față de doctrina creștină. Această atitudine e categorică în scrisul publiciștilor noștri masoni, fie români, fie evrei, fie armeni. O lungă experiență de scriitor și o curiozitate firească, m'au dus la concluzia că adversarii aceștia înverșunați ai idelii creștine vin cu toții din hrubele masonice și activează la ordinele asociației oculte. Lucru e cu atât mai adevărat cu cât în ultimul timp, simțindu-se sub protecția autorității publice, masonii noștri au căpătat curaj și se mărturisesc ca atare.

Dece această dușmănie față de biserică din partea publiciștilor masoni?

1) Fiindcă intelectuali noștri căzuți în masonerie, chiar când sunt istorici sau filosofi, nu cunosc nici istoria ortodoxiei nici doctrina ei. E vina lor? Și da și nu. E vina lor fiindcă, — vorbesc de cei mai luminați, — nu se simt obligați de o elementară onestitate intelectuală ca, înainte de a combate un lucru, să-l cunoască. Ei combat ortodoxismul ignorându-l cu desăvârșire și refuzând să-l cunoască. Dar și organele bisericii își au partea lor de vină. Nu cunosc până azi nici o acțiune serioasă din partea Bisericii, pentru răspândirea în păturile intelectuale ale țării a doctrinei creștine. Față de această pătură intelectuală masoneria e activă și o captează treptat, în timp ce Biserica păstrează încă o atitudine pasivă, vecină cu indiferența ugișă. Când învățătura ortodoxă și istoria ortodoxiei noastre vor fi familiare straturilor intelectuale, sânt sigur că Biserica va căpăta o splendidă falangă de apologeți din rândurile elitelor intelectuale românești. O spun din experiență: o mare parte dintre cărturarii de azi sânt dornici de o clarificare în acest sens.

2) Masoneria, fiind prin structura ei ateistă, e principial dușmănie religiei. În speță francmasonii noștri sânt anti-ortodocși. Făcând această afirmație, nu vreau nicidecum să trec drept un prigonitor sau un calomniator al masoneriei. Mă voi documenta chiar din izvoare autentice masonice. Toate afirmațiile mele au un caracter strict obiectiv. Ele se întemeiază pe o carte monumentală, *Die Freimaurer* de d. *Eugen Lenn-*

koff, mason convins, apărută în 1929 la Viena. Cartea mi-a fost dăruită de distinsul meu prieten *Heinrich Studer*, proprietarul editurii *Amalthea*, unde a apărut lucrarea. *Die Freimaurer, adică Fracmasonii*, e o carte de expunere și apărare a instituției oculte, alcătuită după documente ce i s'au pus la dispoziție autorului de lojile masonice. Prin urmare, o carte incontestabil masonică.

După d. *Eugen Lennhoff*, masoneria e divizată în mai multe ramuri cu atitudini diferite față de creștinism, dar toate într'un acord perfect în ce privește idealul comun care e „înfrățirea universală”. Astfel, masoneria scandinavă admite doctrina protestantă; o mare parte din legile prusiene de asemenea. Masoneria scoțiană însă e cel mult *deistă*, pe când masoneria franceză — „Marele Orient de Franța” — e *ateistă*. Aceste două ramuri din urmă sunt acelea care contează în mișcarea internațională. Lojile din România sunt afiliate, sau masoneriei scoțiene care admite *deismul*, sau Marelui Orient de Franța care profesază *ateismul*.

Că puternica masonerie franceză e ateistă, lată un lucru cunoscut de toată lumea. Dela marea revoluție și până azi, durează în Franța un război pe viață și pe moarte între catolicism și masonerie. Toate acele principii și înfăptuiri pe care le cunoaștem sub numele de „liberă-cugetare”, „raționalism”, „laicitate”, „umanitarism”, etc. își au originea în filosofia și acțiunea masonică. Statul *laic*, formașle de aceeași origine, înseamnă *statul ateu*, nici măcar statul indiferent din punct de vedere religios. Instituții laice înseamnă instituții atee. Școala laică înseamnă școala din al cărei învățământ s'a căutat să se desrădăcineze ultima idee de Dumnezeu și de Biserică. Opera de pustire a sufletului de ideea religioasă culminează în legea dela 1905 a separației Bisericii de stat în confiscarea averilor mănăstirești și expulzarea din Franța a congregațiilor catolice. Rusia sovietică de azi care, prin milioane de crime, de schingiuiri, de prigoniri și interdicii, caută să radă de pe fața pământului, până și urmele lui Iisus Hristos, nu face, în fond, decât să lămite cu mai multă amploare sadică, opera masoneriei franceze. Un principiu suprem, între cele mărturisite de masonerie, este acela al *toleranței*. Dar — voiți o mai cruntă desmățire a acestui principiu decât marea urgie deslănțuită la 1905 împotriva catolicismului?

Acelaș spirit de exclusivism, de intoleranță, de ură și prigoană a tot ce nu este mason se manifestă și în rândurile masoneriei românești. În polemicile pe care le-am purtat spre apărarea principiilor ortodoxe, publiciștii masoni aduceau totdeauna Bisericii ortodoxe exact aceleași învinuiri ce se aduc în Franța catolicismului. Între altele, a provocat mare haz învinuirea unuia, că ortodoxia noastră... a practicat închiziția lezuitică! Această confuzie între ortodoxism și catolicismul medieval e uneori voită, de cele mai multe ori

însă ea pleacă din ignorarea istoriei și doctrinei ortodoxe.

Dar să ne întoarcem la ramura scoțiană a francmasoneriei din România. Trebuie să spun mai întâi că nu există separație între cele două masonerii: cea scoțiană și cea a Marelui Orient. Ele lucrează mână în mână. Numai că cea scoțiană se mărturisește *deistă*. Aceasta nu înseamnă în nici un caz că admite creștinismul. *Deismul* e o concepție filosofică ce admite la originea lumii un principiu abstract, creator și impersonal, cu care însă lumea nu mai are nimic de-a face. În fond, această învățătură nu este decât o nuanță a ateismului, un ateism camuflat. Formula simbolică din ritualul scoțian: „în numele marelui arhitect al tuturor lumilor”, după însăși interpretarea pe care i-o dă d. *Eugen Lannhoff*, nu înseamnă o formulă de credință într'un Dumnezeu personal. Ea e menționată ca o expresie pur simbolică pentru a împăca pe cei cari vin în masonerie cu convingerile religioase ale Bisericii. Amănuntul acesta e pe cât de semnificativ pe atât de prețios pentru noi. Francmasonii români de rit scoțian, în frunte cu marele nostru scriitor d. Mihail Sadoveanu, zic: „Noi nu suntem împotriva ortodoxiei cum sânt cei dela Marele Orient. Noi admitem *Biblia*. Noi jurăm pe *Biblie*”.

Ce e adevărat din toate acestea?

Masoneria, fie scoțiană, fie cealaltă, e un fel de *religie deandoselea*. Ea are temple, un cult organizat cu diferite ritualuri și o serie de obiecte simbolice. Între aceste obiecte simbolice, masoneria scoțiană admite și *Biblia*. Ce înseamnă aceasta? Că masoneria admite doctrina cuprinsă în *Biblie*? În cazul acesta ea n'ar fi decât o sectă religioasă ca multe secte născute din creștinism. Dar nu! *Biblia* în masonism are cu totul altă semnificație. Să consultăm cartea d-lui *Eugen Lannhoff*. „*Biblia*, raportorul și compasul” — zice dânsul — „sânt cele trei mari lumini ale masoneriei”.

Biblia, lumina de deasupra noastră, NU CA AUTORITATE DOGMATICĂ, ci ca expresie a credinței într'o ordine universală!”.

Adică un simplu simbol, ca raportorul, „lumina din noi” și ca compasul, „lumina din jurul nostru”. Prin urmare, în masonerie *Biblia* joacă un rol de simbol exact ca orice alt obiect, de pildă compasul și raportorul. În locul ei ar putea și o strachină să însemne acelaș simbol, fiindcă sensul simbolic nu se leagă de autoritatea dogmatică a bibliei! Dar ce mai înseamnă *Biblia* dacă o despozi de autoritatea dogmatică a doctrinei revelate? Nu e vorba aici de o supremă baifocură ce se aduce divinei cărți, reducând-o la sensul pe care îl poate avea un șorț, o mistrie, sau un compas?

Cele relatate aici sânt lucruri pe cari niciun mason, care își cunoaște doctrina ocultă, nu le poate contesta. M'am ferit înadins de a menționa gravele acuzații ce se aduc de pretutindeni acțiunii masonice.

M'am mărginit la câteva fapte istorice arhi-cunoscute și am citat un mason entusiast, — pentru a arăta că, atât teoretic cât și practic, masoneria se află la antipodul ortodoxiei. E vorba de o organizație subterană, de cerc închis, lucrând misterios, „departe de mulțimea vulgară pe care o urâște și o disprețuiește”, — cum așa de mândru se exprimă d. Lannhoff. Ca defect, masoneria fără să creadă în altceva decât în „om”, e o organizație care parodiază întru totul cultul religios degradând Biblia însăși la rolul unui obiect simbolic oarecare. Masoneria este ateismul organizat activ și camuflat în formele parodiate ale religiei.

Cine pretinde că ea admite ortodoxismul mințe cu știință, — sau fără știință. Fiindcă sânt și naivi pe cari vederea Bibliei în templul masonic îi derutează dela caracterul ateist al ocultei. Tactica multiplă a masoneriei e, între altele, de a creia confuzii în public pentru a profita mai din plin. Tozmai în acest scop al confuziei, masonii citează adesea nume de prelați și preoți ortodocși captați în rândurile ocultei și aserviți scopurilor ei. E drept că acești prelați sunt foarte puțini la număr. Masonismul lor nu se explică decât prin naivitatea și lipsa lor de informație asupra doctrinei și spiritului ocultei. Biserica însă e datoare să la atitudine, exluzând din cler pe oricine s'a lăsat ademenit de hruba ateismului.

Nichifor Cratnic

INFORMAȚIUNI.

Personale. Sâmbătă, în 7 Martie, P. S
Sa Episcopul nostru Grigorie a plecat la București pentru a participa la ședințele „Consiliului Central Bisericesc” precum și la ședințele Sfântului Sinod.

Astfel P. S Sa părintele Episcop va lipsi din Arad 10 zile.

CAȚI locuitori are țara noastră. Se știe că în ziua de 29 Ianuarie a. c., s'a făcut număratoarea peste întreaga țară. După socotelile făcute de minister se spune că în țara noastră sunt astăzi 17 milioane 820 000 de locuitori. Dintre aceștia sunt dincoace de munți în Ardeal și Banat 5 500 000, în Bucovina 850 000, în Basarabia 2 720 000, iar în vechiul regat 8 750 000. Încă nu s'au încheiat socotelile cu privire la religii și felurile limbilor.

Le-a dat peste nas O gazetă din Berlin, ziarul „Va sische Zeitung” scrie că Ungaria să nu mai nădăjduiască niciodată ca să ia înapoi pe români, pe sârbi, cehoslovacl. Să nu mai creadă ungurii că ei sunt o națiune de stăpâni! Niciodată!

O carte de valoare cu preț redus. Valoroasa carte: „O mie de pilde pentru viața Creștină” scrisă de P. Sf. Episcop Grigorie, în colaborare cu profesorii Nicolae și Gheorghé Popovici, se vinde de azi înainte cu preț scăzut. Prețul s'a redus dela 200 lei la 150 lei. Prea Cucernicii Preoți sunt invitați deci a recomanda intelectualilor această carte, care să nu lipsească din nici o casă românească.

2—8

Un copil scapă pe mamă sa dela moarte. O tânără femeie de 24 ani, era soț'a unui slujbaş dela călle ferate franceze și de câțeva vreme suferea de-o boală. Serile trecute ea pleacă de acasă, luându-și pe cel mai mic din copii de 6 ani și lăsând pe ceilalți doi la mama ei, împreună cu o scrisoare, în care spunea că se va omorî. Nenorocita femeie fu găsită împreună cu copilul umblând în neștre dealungul liniei ferate. Copilul era istovit, aproape înghețat de frig și avea pe față semne de groază și teamă. El spune că mama sa încercase de trei ori să se arunce în fața trenului, dar că de fiecare dată el se agățase de rochia ei și astfel o oprise dela o moarte groznică. Făgăduind că nu va mai încerca să se omoare, tânăra mamă a fost trimisă împreună cu copilul la familia sa.

O sărbătoare a gazetarilor din Ardeal. Acum vre-o 20 de ani fruntașul ardelean dr. Ion Mihu a dat o frumoasă sumă de bani, din care să fie ajutați la bătrânețe scriitorii de gazete români din Ardeal. Acești bani au fost lăsați în grija unui comitet de fruntași și anume a d-lor Octavian Goga, dr. Ioan Lupăș, Ioan Lapedatu, Ion Agârbiceanu, Alexandru Ciura și Silviu Dragomir. De atunci banii au tot sporit și s'au strâns aproape 400 mil lei. Comitetul dându-și seama că scriitorii de gazetă din Ardeal își au societate lor bine organizată, au socotit să dea acestei societăți în primire banii, lucru care s'a săvârșit la Cluj, Duminica trecută. A fost o adevărată sărbătoare pentru gazetarii din Ardeal, cari cu ajutorul sumei primite precum și din banii strânși pe cari li mai au, vor putea să-și cumpere de acum înainte la Cluj o casă a lor, o casă a foilor românești.

Au vrut să impuște pe regele Albaniei, Ahmed Zogu. El se găsea la Viena, săptămâna trecută, și într-o seară s'a dus la operă. La sfârșitul spectacolului doi tineri au tras spre el mai multe focuri de revolver.

Regele a scăpat neatins. A fost omorât maiorul Topala, aghiotantul regelui; Colonelul Nicovova mareșalul Curții albaneze a fost rănit. Atentatorii sunt foștii ofițeri albanezi Gili și Dielesi, cari au vrut să se răz-bune, fiindcă au fost expulzați din patria lor.

Ei au fost prinși și închiși.

Președintele baptiștilor români și sentimentele lui dinastice.

La congresul baptist din Talpoș ținut în Ianuarie 1931 a fost ales președinte dl. Ioan R. Socaciu, directorul seminarului baptist din București. Acest domn, solidarizat cu dolarul, a declarat reprezentantului unui ziar din Toronto — când a fost acolo la un progres — că: „Țara noastră poate fi fără Carol” (vezi foaia baptistă Farul Mântuirii Nr. 10 din 1 Ianuarie 1931).

Iată cine reprezintă azi pe baptiști!!!

Baptiștii cheltuesc mult băneț ca să strângă credincioși. Un fost baptist, întors la biserică ortodoxă, a spus că *Societățile americane pentru răspândirea baptismlui în România* au cheltuit până acum, numai în Basarabia, cinci milioane dolari, adică opt sute milioane lei. De fiecare om ademenit la bap-tis-m se plătește bine.

Apoi, oare ce fel de religie și credință este aceasta, cumpărată și vândută cu dolari? Religia și credința adevărată nu se vinde și nici nu se cumpără cu nimic în lume. Sufletul omului nu se poate cântări cu dolari. Ni scârbă de așa credință religioasă!!

Și-apoi încă un lucru cu tâlc. În America, de unde vine bap-tis-mul și sosesc dolarii pentru câștigarea credincioșilor, românii din orice provincie ar fi, sunt socotiți ca oameni înapoiați. Și atunci, ne întrebăm, oare de ce vin americanii la noi ca să ne dea religie unsă cu dolari? De ce în America lor, baptiștii își bat joc de noi, iar în țara noastră umblă cu ademeneli?!

Societatea națională ortodoxă a femeilor române
filiala Arad

Condițiuni de admitere în Școala pentru îngrijirea de copii.

Societatea națională ortodoxă a femeilor române filiala Arad, înființează în anul curent o școală pentru îngrijitoare de copii. Scopul școlii este de a forma elemente cu o educație temeinică pe terenul creșterii și îngrijirii copiilor, cultivând în același timp și sentimentul moral-religios al elevelor. Numărul elevelor este limitat la 20, dintre cari 10 din provincie și 10 din orașul Arad. Cele din provincie reușite la examenul de admitere sunt bursiere ale societății și ca atare primesc gratuit întreaga întreținere dela Spitalul de Copii din Arad, unde este și sediul școlii. Cursurile se deschid în ziua de 1 Aprilie 1931, repartizate fiind pe 2 trimestre egale, cu durată de câte trei luni fie-

ștecare. Primul trimestru începe la 1 Aprilie a. c. și se termină la 30 Iunie a. c. În cursul lunilor Iulie și August se ia vacanța de vară. Al doilea trimestru începe la 1 Septembrie și durează neîntrerupt până la 30 Noembrie, când se ține și un examen pentru aprecierea progresului pe care l-au făcut elevele. Absolventele reușite la examen au dreptul să fie plasate ca îngrijitoare de copii în familie sau la Stat. Ocuparea unei funcțiuni însă nu este obligatorie, societatea fiind satisfăcută chiar și în cazul când cunoștințele tehnice câștigate la cursurile sale, vor fi utilizate de acestea numai în propria lor familie.

Primirea și selecționarea elevelor se face prin examen de admitere. Se admit la acest examen, numai candidatele în etate de 16—30 ani, cu o bună conduită morală, de religie ortodoxă și cari au absolvat un curs secundar inferior. În mod excepțional și numai în primul an se admit și absolventele a VI. cl. primare. În acest scop candidatele vor anexa la cererea de admitere următoarele acte:

1. Certificat de naștere, 2. Extras de botez dela Oficiul Parohial al comunei, 3. Certificat de studii, 4. Certificat de moralitate.

Materiile examenului de primire sunt:

1. Religia, 2. Noțiuni elementare de matematică și 3. Noțiuni elementare din limba română.

Cererile de admitere se adresează până la 20 Martie a. c. societății cu sediul la Liceul »Moise Nicoară« din Arad, de unde pot primi și informațiuni detaliate în scris sau verbal. Fieștecare concurentă va primi la timp un aviz care va preciza data și locul examenului.

Arad, 1 Martie 1931.

Comitetul Societății.

Asociația Clerului »Andrei Șaguna«.

Nr. 8/1931.

Comunicat.

În baza § 6 din »Regulamentul pentru organizarea despărțămintelor«, în decursul postului sfintelor Paști, se vor ține adunările ordinare ale despărțămintelor.

Programa adunării e următoarea:

ZIUA I. a. m.

1. Te-Deum.
2. Deschiderea adunării prin președinte.
3. Raport asupra activității pastorale a preoștilor și a cercurilor religioase în 1930.

4. Dare de seamă asupra activității despărțământului în 1930.
5. Constatarea plătitrii cotizațiilor pe 1930 și încasarea celor de pe 1931. Inscrisura de membri noi.
6. Alegerea a lor doi delegați, pe lângă președinte, 1. congresul viitor.
7. Inițiative de organizare pentru promovarea vieții religioase și culturale în cuprinsul despărțământului și pentru propășirea Asociației.
8. Propuneri.

DUPĂ MASĂ ȘI A II-A ZI.

Se întocmesc **MISIUNI INTERNE** cu **MARTURISIREA ȘI CUMINECAREA** preșilor, a profesorilor preoți, a absolvenților de teologie și a funcționarilor bisericești.

Pentru meditația de pregătire înainte de mărturisire recomandăm textul: „*Tot celce face păcatul rob este păcatului*” (Ioan VIII 34) „*D. că vă va slobozi pe voi Fiul, cu adevărat slobozi vești fi*” (Ioan VIII 36), căutând a trezi conștiința vinovăției și părerea de rău; iar pentru m. d. t. și oela cuminecare dăm subiectul: „*Grăunțul de grâu căzând pe pământ, de nu va muri el singur rămâne, iar de va muri multă roada aduce*” (Ioan XII 24)

Sibiu, 26 Februarie 1931.

Biroul Central al Asociației.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut în 1931

Credința Care Lucrează

De P. Sf. Sa Grigorie Episcopul Aradului

O carte de 100 pagini cuprinzând chemări către laici și clerici.

Cercetătorii vieții noastre bisericești ortodoxe vor găsi aici bogat material pentru apostolatul laic în biserică. Azi, în zodia masselor, laicii trebuiesc atrași tot mai mult în sfera de activitate a Bisericii. Cartea arată întreg terenul de muncă al laicilor, aducând argumente și îndemnuri neprețuite. În mijlocul lăncezelei de azi, ea este nu numai un stimulentspre optimism și cooperare cu forțe organizate, dar și un îndrumător al preoșilor în activitatea pastorală. Este de dorit ca preoșimea să o răspândească cât mai mult între intelectualii, spre a-i câștiga pentru opera mântuirii, mai ales că alte confesiuni din țară se razimă pe munca misionară a tuturor forșelor. Citind această lucrare fiecare preot își va potența zelul.

Cartea aceasta a P. Sf. Episcop Grigorie era absolut necesară spre a îndemna pe laici și preoși la apostolatul faptelor și organizărilor întemeiate pe muncă conștientă ortodoxă.

Prețul 30 lei exemplarul. De vânzare la *Librăria Diecezană Arad, Pavel Suru, Cartea Românească din București și la diferite librării eparhiale.*

2-6

Dr. Nicodim Mlaș: Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii Vol I, Partea II (Canoanele sinoadelor ecumenice). Traducere făcută de *Uroș Kovincic* prototereul ortodox sârbesc al Aradului și *Dr. Nicolae Popovici* profesor la Academia teologică din Arad. Pag 574. Tiparul Tipografiei diecezane din Arad, Prețul 300 Lei.

În Biserica noastră se simțea mult trebuința de a avea o bună traducere a canoanelor din vigoare și o interpretare a lor, care să stea la nivelul științei teologice de astăzi. Traducătorii lucrării prezente, d. păce în anul trecut ne-au dat în partea I din vol. I *canoanele apostolice*, acum prin publicarea părții a doua din acelaș volum ne dau textul tuturor *canoanelor sinoadelor ecumenice*. Traducerea este făcută într-o limbă clară, lipsită de obscuritățile din traduceri mari vechi. La fiecare canon sunt arătate și canoanele paralele, cari tratează despre aceeaș chestiune canonică și apoi urmează tâlmăcirile amănunțite ale lui Mlaș, cari lămuresc detaliat chestiunile din toate punctele de vedere cu referire atât la literatura teologică răsăriteană, cât și la cea apuseană. Indexul detaliat despre toate materiile și numirile cuprinse în întreg volumul prim, care este pus la sfârșitul cărții, ușurează foarte mult întrebunțarea cărții și găsierea tuturor chestiunilor canonice cuprinse în canoanele apostolice și în canoanele sinoadelor ecumenice.

Cartea aceasta va fi de mare folos practic și teoretic pentru clerul nostru, cât și pentru toți celce doresc să cunoască și să aprofundeze adevărata concepție de viață a Bisericii ortodoxe răsăritene. Se poate comanda la *Librăria Diecezană din Arad*, precum și la alte librării din țară, trimițându-se pe lângă preț și 10 Lei pentru porto.

Onoratele Redacții ale revistelor, cari au binevoit să publice bibliografia prezentă sau altă recenzie asupra cărții „Canoanele Bisericii ort...” sunt rugate a ne trimite un exemplar din numărul respectiv.

Librăria Diecezană ort. rom. în Arad.

Portați sarcina unui altuia și așa vești implini legea lui Hristos (Sf. Ap. Pavel).

Dacă cineva nu vôlește să muncească, să nu mănânce (Sf. Ap. Pavel).

Curățenia este sora cea mai dreaptă a frumuseții.

Iubiți-vă unii pe alții (Biblia).

Sărăcia nu-i rușine.

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Tipografia Diecezană, Strada Eminescu, Nr. 18. Arad.